Morups Friskola

Plan för arbete mot kränkande behandling

2026-– 2027

Förskoleklass – årskurs 6
Fritidshem

Morups Friskola

Innehållsförteckning

Förord **3**
Lagar och styrdokument **4**
Begrepp och definitioner **4**
Kränkande behandling, förklaringar **5**
Förebyggande arbete **7**
Mål läsår 26/27 ..... **8**
Vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling **9**
Skolregler och konsekvensplan **11**
Skollag **12**

Morups Friskola

Förord

Det här är Morup friskolas plan mot kränkande behandling. Planen grundar sig på bestämmelserna i Skollagens kapitel 6 (2010:800) och Diskrimineringslagen kapitel 3,

14 - 16 § (2008:567), samt upprättas och revideras årligen. Enligt lag skall skolan bedriva ett målinriktat arbete för att främja, förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling. Det skall årligen upprättas en plan för detta arbete.

Planen är upprättad med stöd av; Skolverkets Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda – Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling (2022) samt *Aktiva åtgärder i förskolan och skolan.* (Diskrimineringsombudsmannen 2019).

I läroplanen, LGR22 1 kap. under Skolans värdegrund och uppdrag, beskrivs skolans och fritidshemmets uppdrag kring diskriminering och kränkande behandling:

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Lagar och styrdokument

- Skollagen (2010:800) 6 kap § 6 - 15
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2008:224)
- FN:s barnkonvention
- Arbetsmiljölagen (AFS 2015:4)
- Läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet 2022
- Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § ang. anmälningsskyldighet
- Brottsbalken
- Lgr 22, 1 kap

Begrepp och definitioner

Enligt skollagen (2010:800)

Elev

Den som utbildas eller söker utbildning enligt denna lag.

Barn

Den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt denna lag.

Personal

Anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag.

Huvudman

Den som är huvudman för verksamhet enligt denna lag, det vill säga styrelsen.

Kränkande behandling, förklaringar

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barn eller en elevs värdighet. I skollagen, läroplanerna och förarbetena till dessa används begreppet ”kränkande behandling” som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Mobbning och rasistiska beteenden är exempel på kränkningar. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer. En kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli kallad okvädesord),
- psykosociala (t.ex. att bli utfryst, ryktesspridning),
- text och bild (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms)

Enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Kön

Att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Var och en har rätt att bestämma sin egen etniska tillhörighet och en person kan ha också ha flera etniska tillhörigheter.

Funktionshinder

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntans uppstå.

Religion

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam eller annan trosuppfattning. Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell, transperson eller heterosexuell läggning.

Ålder

Uppnådd levnadslängd.

Direkt och indirekt diskriminering

Övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling utifrån de sju olika diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga för att uppnå syftet (2008:567 1 kap 4§).

Indirekt diskriminering

Att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga för att uppnå syftet (2008:567 1 kap 4§).

Bristande tillgänglighet

Att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse (2014:958).

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss sexuell läggning, visst funktionshinder, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Förebyggande arbete

Syftet med vårt förebyggande är att skapa en positiv och trygg arbetsmiljö där alla elever har möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. På följande sätt arbetar vi för att nå målen och dessa underlag är även det vi bygger våra analyser på inför kommande läsår.

Förebyggande arbete	Ansvarig	När
Tillsammansdagen	Alla lärare	I början av höstterminen.
Relationsskapande värdegrundsarbete.	Alla lärare på fritidshemmet	I början av höstterminen och kontinuerligt under läsåret.
Analys och arbete med ny likabehandlingsplan.	All personal och rektor	Under höstterminens stängningsdag i september.
Likabehandlingsplanens innehåll diskuteras med eleverna.	All personal	Under arbetet med ny plan.
Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på hemsidan.	Rektor och IT-strateg	Under höstterminen.
Likabehandlingsplanen lyfts under föräldramöten.	Lärare i skola	Under höstterminen.
Trivselenkät i skola och på fritidshem.	Alla lärare	Två gånger per läsår.
Klassråd och fritidsråd, samtal om värdegrund.	Alla lärare	Varje månad.
Elevhälsoteamet arbetar hälsofrämjande på skolan och värdegrundsfrågor lyfts under möten.	Elevhälsoteamet	Varje kvartal.
Gruppkonstellationer beslutas av lärare.	Alla lärare	När situationen uppstår.
Trivsel och trygghet är en punkt under utvecklingssamtal.	Alla lärare i skola	Varje läsår.
Vuxennärvaro i kapprum och på raster.	Alla lärare	Varje dag.
Skolregler	Alla lärare	I början av nytt läsår.
Gemensamma aktiviteter i blandade åldrar arrangeras för att gynna samhörighet och gemenskap.	All personal	Varje termin.
Pedagogisk lunch.	Alla lärare i skola	Varje dag.
Samtal om diskrimineringsgrunderna.	Alla lärare i skolan	Varje läsår.
Trygghetsvandring.	Elevråd och rektor	Varje termin.
Klasskonferenser varje termin, samtal om trivsel och kunskaper på grupp- och individnivå.	Alla lärare och rektor	Varje termin.
Uppföljning av mål i likabehandlingsplanen.	Alla lärare och rektor	Vid terminsstart.
Myskvällar skola och fritidshem.	Alla lärare och rektor	Varje termin.

Mål läsår 26/27

Elever och vårdnadshavare ska få information om och förstå förväntansdokument, inklusive konsekvenstrappan.

Elever och personal ska känna till och följa de olika reglerna för rastaktiviteter. Personalen delar alltid in eleverna i lag eller grupper.

Under läsåret ska vi genomföra värdegrundsskapande aktiviteter. Aktiviteterna genomförs klass/gruppvis eller hela skolan tillsammans.

Ord har betydelse. Ordval/språkbruk. Jobba i klassrummen och modellera på rasterna.

Förutom ovanstående så behöver vi arbeta med att få i gång ett kontinuerligt arbete med varje grupp där vi tar upp värdegrund och likabehandlingsplanen.

Ord har betydelse. Ordval/språkbruk. Jobba i klassrummen och modellera på rasterna.

Morups Friskola

Vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Från den 1 augusti 2026 förtydligas skollagens bestämmelser för att stärka elevers rätt till en trygg skolmiljö fri från kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Ändringen innebär att all skolpersonals skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera i vissa situationer. Det gäller bland annat om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier. Skyldighet att anmäla till rektor gäller fortsatt fall där en elev anser sig utsatt för kränkande behandling av någon i personalen.

Vid händelse mellan elev och elev

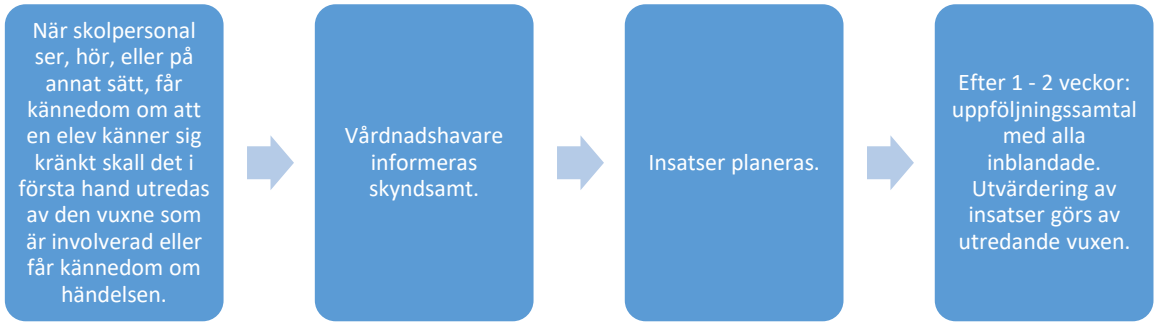

Åtgärder om beteendet inte upphör

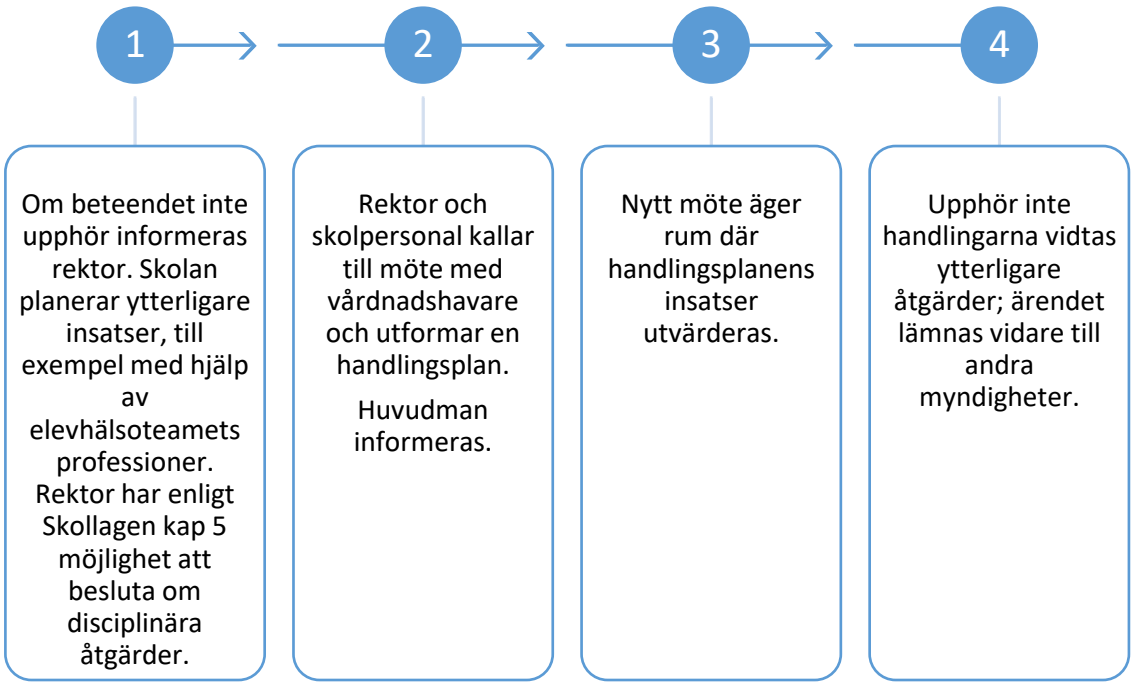

Vid händelse mellan vuxen och elev

1. Alla har ett ansvar för att stoppa situationen och därigenom ta till vara elevens intressen. Den vuxne som fångat händelsen informerar så snart som möjligt rektor.
2. Rektor informerar huvudman.
3. Vårdnadshavare informeras. Rektor genomför skyndsamt samtal med de inblandade parterna och andra som kan lämna information i ärendet. Om behov finns, erbjuds eleven stöd av elevhälsan. Om elev känner sig kränkt av rektor hanterar styrelsen utredningen.
4. Rektor följer upp med elev och vuxen efter 1–2 veckor.
5. Om beteendet inte upphör. Rektorn gör en bedömning och beslutar i samråd med huvudman vilka åtgärder som bör göras.

Om vuxen utsätts för misstänkt kränkande behandling

1. Tillbudsanmälan skrivs av den utsatte vuxna.
2. Rektor blir informerad och vidtar åtgärder.
3. Vårdnadshavare blir informerade.

Morups Friskola

Skolregler och konsekvensplan

En förändring som träder i kraft den 1 augusti 2026 är att dagens ordningsregler ersätts av skolregler. Skolreglerna ska vara gemensamma för skolan och innehålla en plan för vilka konsekvenser som kan följa om reglerna inte följs, Skolverket 2026. Konsekvensplanens åtgärder följer Skollag (2010:800).

Morup friskolas skolregler

- **Vi ger varandra arbetsro under skoldagen.**
- **Vi är snälla mot varandra.**
- **Vi är rädda om vår skolmiljö.**

Konsekvensplan

Steg 1 Påminnelse. Tillsägelse Samtal	En vuxen påminner dig om vad som gäller. En vuxen markerar direkt vid störande beteende. En vuxen påminner om regler och förväntningar.
Steg 2 Vi hjälper dig. Pedagogiska anpassningar.	Du får stöd, till exempel genom att läraren placerar dig på annan plats i klassrummet eller att du får hjälp att komma i gång med skolarbetet. Anpassningar under rast med stöd av vuxen. Kort samtal med eleven om orsak, ansvar och lösning.
Steg 3 Paus. Tillfällig åtgärd under lektion/rast.	Du arbetar och/ eller har rast en stund i lugnare miljö. Du får stöd av annan vuxen.
Steg 4 Kontakt med vårdnadshavare.	Lärare kontaktar vårdnadshavare. Uttrycker förväntningar och efterfrågar vårdnadshavares engagemang för förbättring av beteendet. Vi samarbetar för att det ska bli bättre.
Steg 5 Konsekvens. Utvisning ur undervisningslokalen. Kvarsittning.	Kvarsittning eller lämna lektionen.
Steg 6 Mer hjälp. Elevhälsa. Särskilt stöd. Socialtjänst. En väg in, BUP.	Fler vuxna hjälper dig.
Steg 7 Rektorsbeslut. Avstängning. Omplacering.	Rektor beslutar vad som behövs. Bjuder in vårdnadshavare till samrådskonferens. Polisanmälan. Orosanmälan till socialtjänsten, (vilket är allas ansvar).

Morups Friskola

Skollag

Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

Skollagens kapitel 1, 5 och 6 behandlar skolans ansvar kopplat till handlingsplanens innehåll.

Kap 1 Inledande bestämmelser

5§ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Kap 5 Arbetsmiljö

3§ Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

6§ Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Kap 6 Åtgärder mot kränkande behandling

7§ Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.